

REGULERINGSPLAN FOR EIENDOM GNR 9 BNR 111, LIFJELL I BØ

LANDSKAPSANALYSE

Forord

Denne landskapsanalysen er laget av Søndergaard Rickfelt AS for Rørvik eiendomsutvikling AS. Notatet er utarbeidet som ledd i arbeidet for reguleringsplanen for eiendom 9/111, Lifjell i Bø. Kunnskapsgrunnlaget er basert på befaringer og kartstudier i nasjonale databaser.

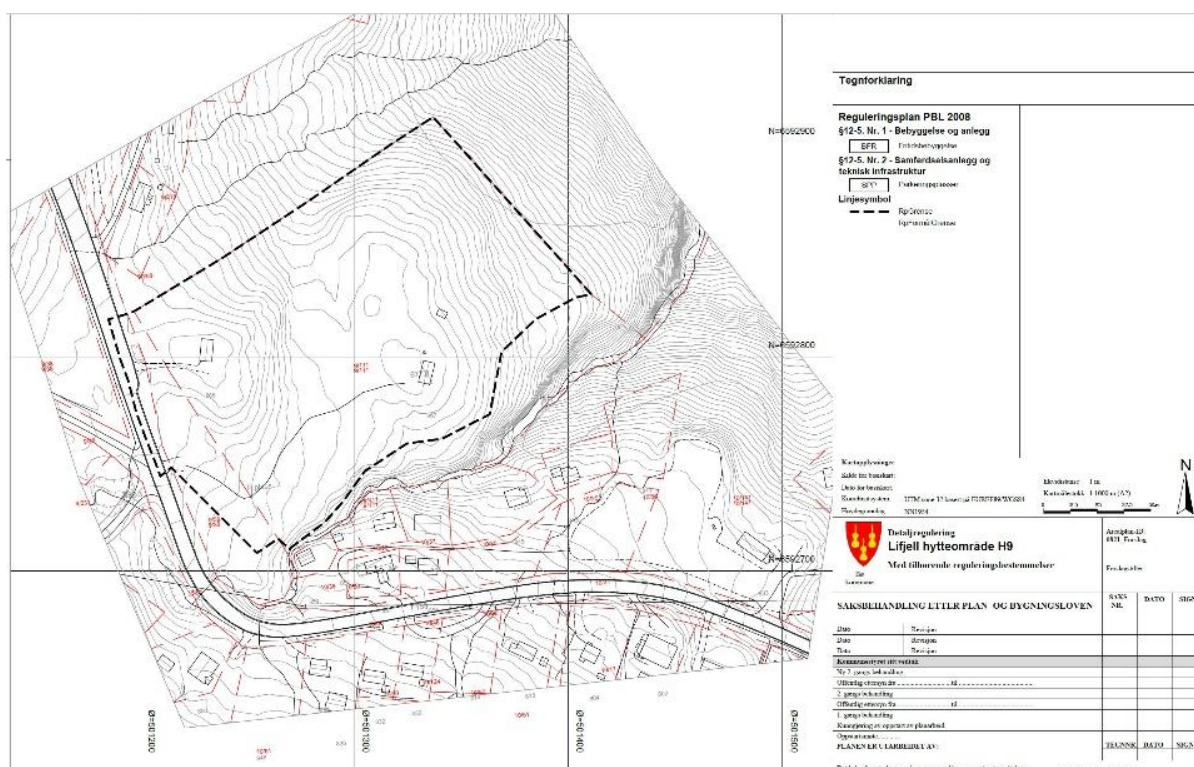
Notodden 19.09.2019

Søndergaard Rickfelt AS

Bilde framside (figur 1): Foto fra myr midt i planområdet sett fra øst, tatt 21.08.2017

Området omfatter hele eiendom 9/111 med bruksnavn Møllebu. Området ligger nordvest for Lifjell skisenter AS, øst for Lifjellvegen og med Torillbekk som avgrensning av eiendom i sør. Eiendommen ligger i Bø kommune i Telemark fylke. En del av eiendom 9/38 er også inkludert i planområdet. Den ligger mellom eiendom 9/111 og Lifjellvegen.

Figur 3: Skråfoto av planområdet, sett fra sør
(Google Earth, 23 august 2015)

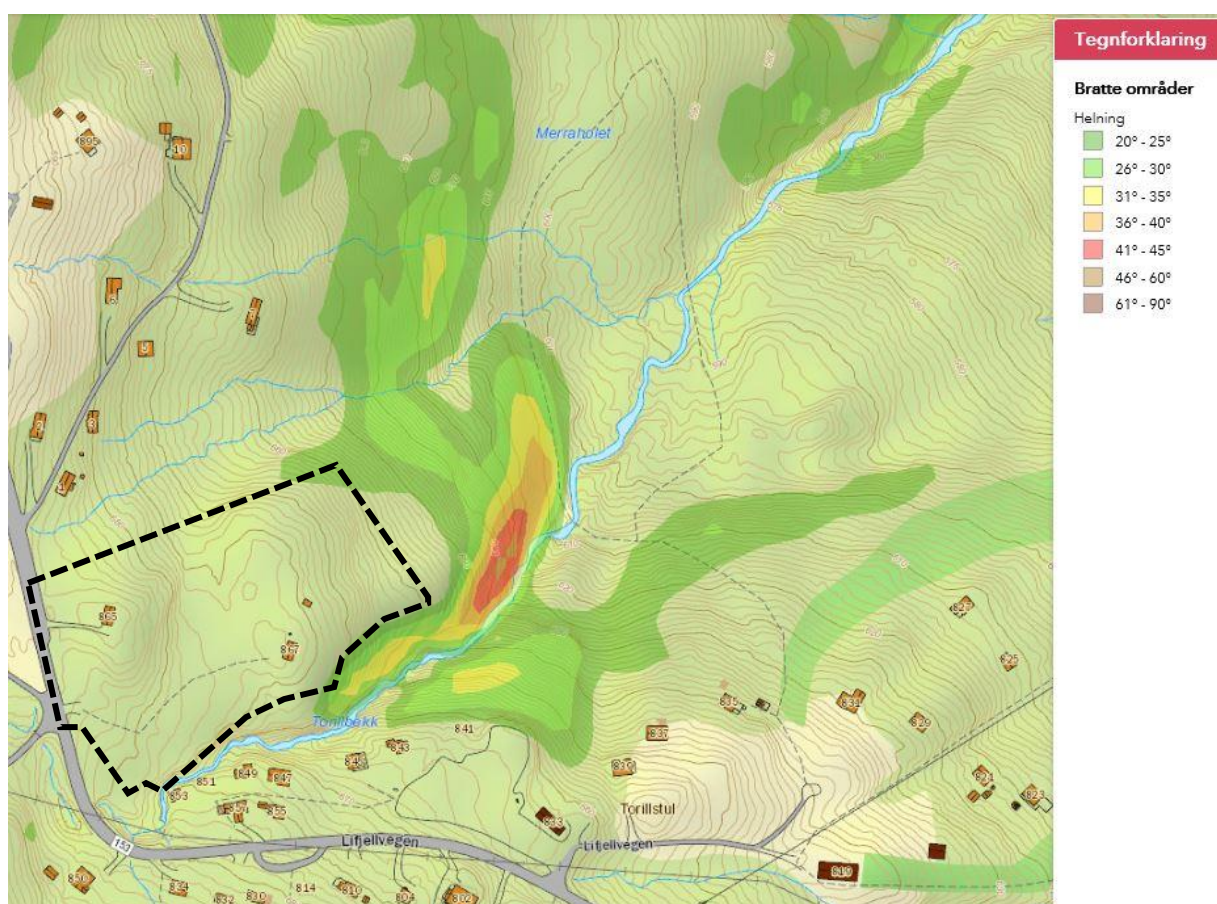

Figur 4: Planområdet merket med stiplet linje (Søndergaard Rickfelt AS 06.mars 2018)

Terrengform

Terrenget skråner fra vest og ned mot øst fra Lifjellvegen. Det høyeste punktet er i vest ved eksisterende adkomst til Lifjellvegen 865 som ligger på ca kote 683. Laveste punkt er i sørøstre delen eiendommen som ligger på kote 638. Kotene ligger omtrent rett nordsør. Hovedformen er skrånende med to flater. Den første flaten mot Lifjellvegen i vest er minst, der det ligger en eksisterende hytte. Ned til neste flate er det en relativt bratt skråning. Den andre flaten utgjør en snau tredjedpart av arealet og er myrareal. Deretter skråner eiendommen jevnt ned mot øst. Helt i områdets sørøstre hjørne er helningen på sitt aller bratteste med varierende helning fra 20°-45° grader. Dette bratteste området ligger rett utenfor planområdet, jmf planområdeavgrensning forrige side.

Terrengform gjør at planområde er lite synlig fra Lifjellvegen, men sees lettere fra alpinbakke ved skisenteret, og fra hyttene direkt nord og sør for eiendommen.

Figur 5: Helningskart. Figuren viser helning i planområdet og tilgrensende områder. Arealene er delt inn i 5 kategorier etter hvor bratt terrenget er (grønt - rødt).

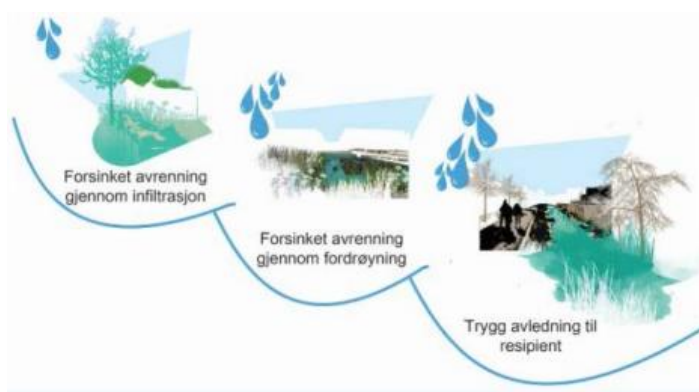
Overvann

Dagens overvann går til terreng og fordrøyes naturlig videre til eksisterende myrområdet (fig.6) midt på eiendommen (for vann fra områdets vestre del) og deretter ned i bekke drag både i nord og sør.

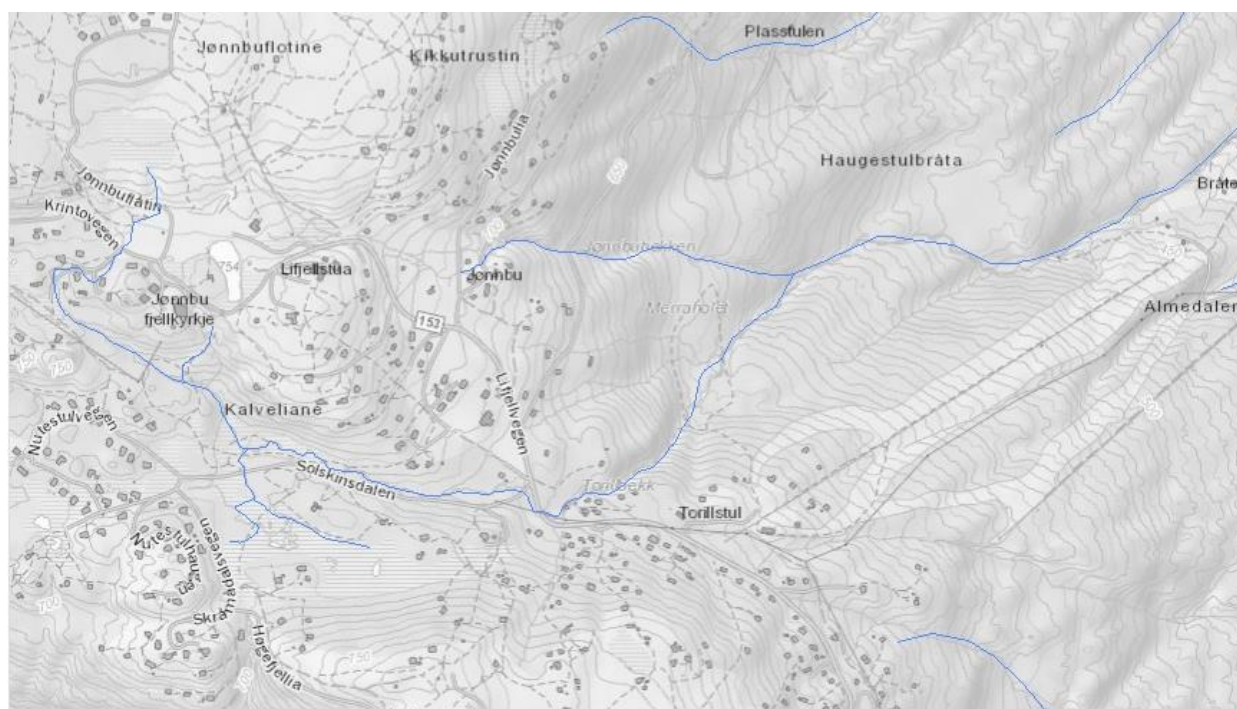
Ved en eventuell opparbeidelse av planområdet må det utarbeides løsninger for fordrøyning og evt. rensning av overvannet før det ledes ut av tomten eller på overvannsnettet. Vannet på overflaten må ledes til sluk og renner, og videre til fordrøyning over eller under bakken. Dette kan for eksempel gjøres ved å samle vannet i et fordrøyningsmagasin under bakken, som kan infiltrere og holde igjen vannet. Dersom det er plass igjen på opparbeidet areal på tomten kan vannet også fordrøyes på overflaten i form av regnbed eller grøfter. Det videre arbeidet må utrede hvilken løsning som er best.

Figur 6: Liten jordvannsmyr midt i området hvor overvann fordrøyes naturlig

Figur 7: Prinsipper overvannshåndtering (Illustrasjon Bærum kommune)

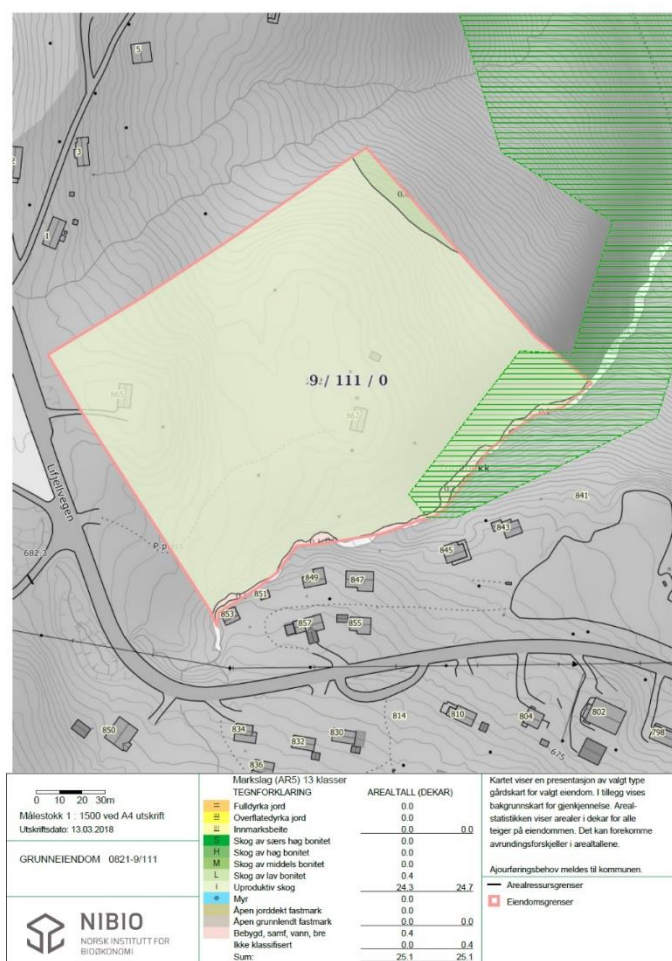
Figur 8: Kart som viser Torillbekk (midt i bildet) som en del av elvenettet (Kartutsnitt fra NVE Atlas)

Vegetasjon

Markslog

Innenfor planområdet er det relativt ensartet skogsområde, homogen grandominert skog, definert som uproduktiv skog på Gårdskart hos NIBIO. I eiendommens sørøstre hjørne ligger det en naturtype. Kun et lite areal av dette igjen ligger direkte innenfor planområdet.

Naturtypen har ID BN00085645 med navn Torillbekk-Merraholet. Naturtypen er gammel barskog (gammel granskog) og er definert som lokalt viktig, men er ikke en utvalgt naturtype. For videre utdyping se vedlegg 1.

Figur 9: Kartet viser markslog i området, hvor det meste er uproduktiv skog. Det stiplede, grønne feltet viser naturtype. Kartet er ikke i målestokk.

Figur 10: Torillbekk med tilhørende skråning
Foto: J.G. Brynjulvsrud

Figur 11: Fuktig granskog langs Torillbekk
Foto: Tom Hofton

Forskrift om vernskog, Telemark

Aralet ligger innafor verneskoggrensen som innebærer visse restriksjoner på hogstform ved skogsdrift. Areal som hogges i forbindelse med utbygging anses midlertidig som lite i denne sammenheng og vi mener vernskogforskriften ikke er til hinder for utbygging. Det gjøres oppmerksom på meldeplikt i forkant av all hogst annet enn til eget forbruk, til kommunen som følger av §8 i forskriften.

Figur 12: Områder som faller innenfor vernskogforskriften er merket med mørk, gråstiplede linjer.

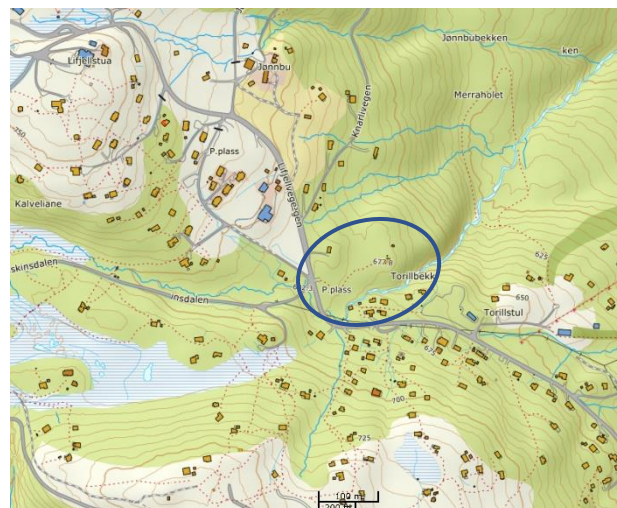
Vegetasjon, annet

Det vises til biologisk vurdering i vedlegg 2.

Nærmiljø, friluftsliv og landskapsbilde

Nærmiljø

Planområdet ligger inntil større hyttefelt i nordvest og sør. I sør ligger også Lifjell skisenter, et lite, lokalt skianlegg med to heiser og fem nedfarter. Området i nord og øst er relativt uberørt skogsareal, inkludert en fortsettelse av den lokal viktige naturtypen Torillbekk-Merraholet, og med noen bekke drag. Nord for planområdet er et skogdekt daldrag med to mindre bekker. Her ligger også noen enkeltstående hytter langs Knarlivegen.

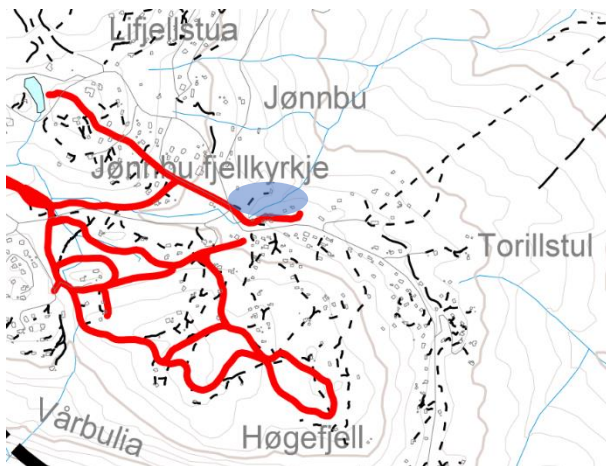

Figur 13: Nærmiljøet består primært av hytter.

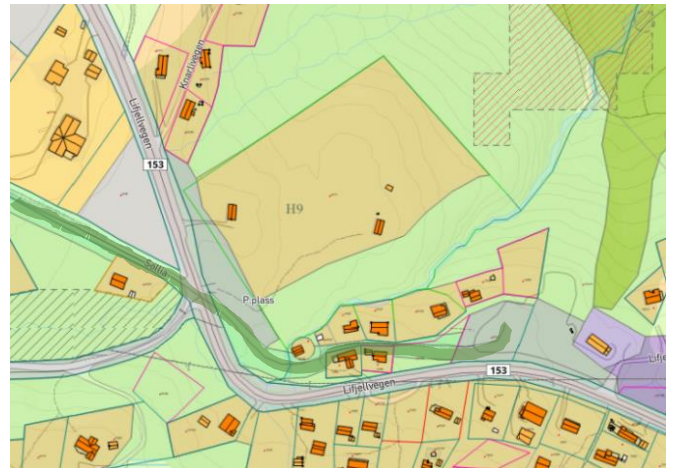
Friluftsliv

Planområdet ligger i umiddelbar nærhet til Lifjell Skisenter og sør for Lifjell Vinterland. I tillegg til alpinanlegg har Lifjell-området 80km med langrennsløyper. Skitraseen som kobler Solskinnsdalen i vest med Lifjell Skisenter i sørøst, går forbi planområdets sørvestre grense.

Lifjell har også mye å tilby i sommerhalvåret. Her er det flere fiskevann og mange varierte vandrerruter. Det er ingen markerte turstier som krysser planområdet. Tilgang til turveinettet er fra Jønnbu fjellkyrkje ved enden av Lifjellvegen.

Figur 14: Utsnitt fra kart over skiløyper og stier (planområdet markert i blå)

Figur 15: Utsnitt fra kommunedelplan for Lifjell med skitrasé uthøvet med tykk grønn linje

Landskapsbilde

Landskapsbilde er et uttrykk for et områdes visuelle særpreg eller karakter. Norge er delt inn i 45 landskapsregioner basert på store likhetstrekk i landskapet, og hver region har sin særegne karakter. Planområdet ligger innenfor landskapsregion 15 - Lavfjellet i Sør-Norge, men grenser til region 7 - Skogtraktene på Østlandet.

Lifjellområdet er betegnet som lavfjell og oppleves som et noe kupert landskap som ligger markant høyere enn omkringliggende skogs- og dallandskapet. Planområdet har derfor klar utsikt over en stor del av regionen. Samtidig oppleves planområdet ikke som en topp, siden terrenget fortsetter å stige opp mot Lifjell i nord.

Selv om området er betegnet som lavfjell har det spredte områder med fjellskog. Fjelltraktene er også brukt til jakt, fiske og noe utmarksbruk. Seterbruk er i nedgang men likevel er det noe jord- og seterbruk i området. Det er få fastboende på Lifjellområdet – det er tydelig dominert av hyttebebyggelse. Ved besøk i området ser man at eldre hytter ligger spredt, mens bygging i felt blir mer utbredt nå i senere år. På grunn av utbygging av hyttefelt, hotell og fritidsinfrastruktur er det kommet veier gjennom landskapet, i tillegg til stier og løyper knyttet til rekreasjons-ferdsel.

Figur 16: Området sett fra nordvest mot sørøst. Planområdet omtrentlig markert
Foto: Telemark fylkeskommune Kulturhistorisk analyse Lifjell 2004

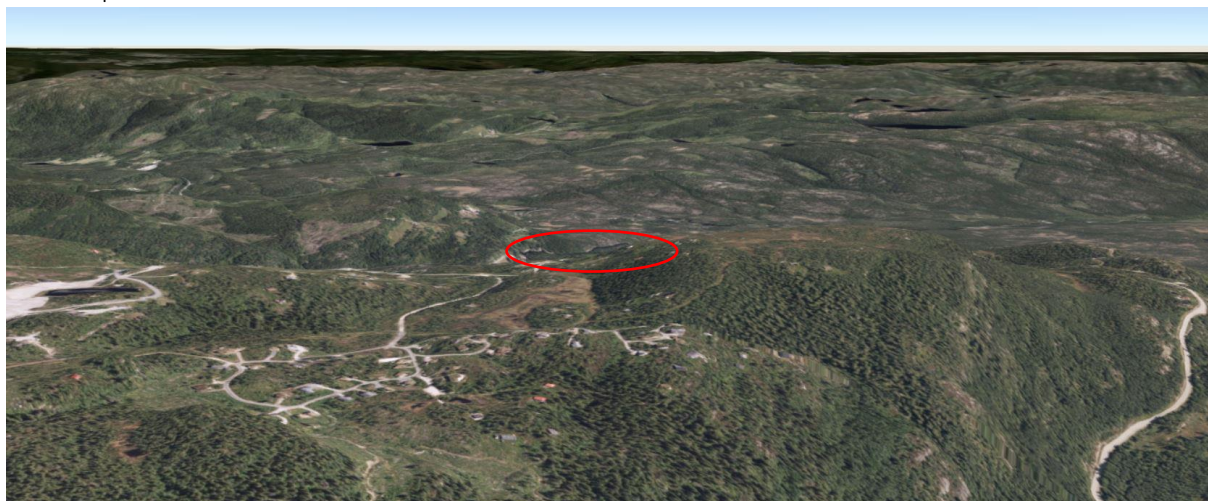
Landskapsbilde sett fra nord:

Landskapsbilde sett fra sør:

Landskapsbilde sett fra vest:

Landskapsbilde sett fra øst:

(3D kartbilder fra Norgebilder.no)

Konklusjon

Terrengform har mye å si for de visuelle konsekvensene av utbygging i området. Flater (kolletope) bør lengst mulig være uberørt, eventuelt kun bygges med lav bebyggelse slik som de eksisterende hyttene som står der i dag. Ved å bygge på skråningene mellom flatene kunne bebyggelsen ta opp bratthet i terrenget slik at de naturlige flatene kunne brukes til rekreasjon og friluftsmål. Det vil si at for å få til en best mulig løsning både landskapsmessig og visuelt bør tiltakene følge terrengform istedenfor å bryte det.

Ved håndtering av overvann bør det mest mulig forsøkes å bruke det naturlige overvanns-systemet – vegetasjon, myr og bekk. Tiltak i planområdet bør derfor, hvor det er mulig, ikke forstyrrer dette naturlige systemet.

For å ivareta naturverdiene i planområdet bør det etableres en buffersone til Torillbekk og den lokal viktige naturtypen langs bekken. I tillegg bør det forsøkes å beholde mest mulig av områdets skogspreg og naturlig vegetasjon.

Ny bebyggelse bør tilpasses både terrenget, omgivelsene og lokal byggeskikk - helst med lav bebyggelse som følger terreng. Bekkeløp og myrflate bør ivaretas som viktige landskapselementer som bidrar til kvalitet i friluftsområder. Plassering av veitraséer bør ta høyde for dette. Dessuten vil det være en fordel å koble planområdet til sti- og løypenettet (sommer og vinter).

Kilder:

Befaring 21.august 2017

Forskrift om vernskog, Telemark <https://lovdata.no/dokument/MV/forskrift/2016-06-22-748>

Naturtypedefinisjon, <http://www.miljostatus.no/tema/naturmangfold/naturtyper/>

Biofokus rapport v/Tom Horton 2011, og v/ John Gunnar Brynjulvsrud 2017

Vedlegg:

Vedlegg 1 Naturtype Gårdskart NIBIO

(<http://gardskart.skogoglandskap.no/map.html?komm=0821&gnr=9&bnr=111>)

 MILJØ-DIREKTORATET

Naturbase

13.03.2018

Fakta: Naturtype

Torillbekk-Merraholet

Id

BN00085645

Områdenavn

Torillbekk-Merraholet

Kommuner

Bø (Telemark)

Naturtype

Gammel barskog

Utforming

Gammel granskog

Verdi

Lokalt viktig

Utvalgt naturtype

Nei

Registreringsdato

28.05.2011

Nøyaktighetsklasse

< 20 m

Tilstand

MOB-Land prioritet

G Ikke vurdert

Modellert

Nei

Gjennomsnittsdyp

Forvaltningsplan

Nei

Forvaltningsavtale

0

Forvaltningsavtale inngått

Forvaltningsavtale utløper

Bruk

Påvirkningsfaktor

Verdibegrunnelse

Området markerer seg med (1) rik lisiide med frodig flora (men uten spesielle arter), og (2) lita bekkekjøft med stabilt fuktig, eldre granskog og større fjellvegg. Det er imidlertid ikke snakk om sjeldne skogsfunn, og skogen er betydelig påvirket av tidligere tiders plukkhogst (og mangler i stor grad naturskogskvaliteter). Lokaliteten vurderes som lokalt viktig (verdi C) fordi det er variert og har rike skogtyper, og selv om kvalitetene er begrensete er området trolig blant de mest interessante i utbyggingsområdene på Lifjell.

Innledning

Undersøkt av Tom H. Hofton (BioFokus) 28.5.2011 på oppdrag for Bø kommune ifbm oppdatering av reguleringsplan.

Beliggenhet

Lokaliteten ligger nedenfor Jønnbu på Lifjell, og består av ei nordøst- til østvendt lisiide og ei lita nordøstvendt bekkekjøft rett nord for slalåmbakken.

Naturtyper

Et belte med rik berggrunn (trolig amfibolitt) stikker fram i lisiida, noe som gir opphav til rike skogsfunn, med et skarpt skille mot fattig skog ovenfor Jønnbu. Lia er grandominert, men stedvis med innslag av noe selje, rogn, bjørk. I øvre nordre del er det frodig småbregneskog (med små våte forsenkninger med bl.a. krypsleie og maigull), som i våte søkk går over til høgstaudekog. I bratte skråninger kommer det fram rik høgstaudekog med arter som taggbregne, skogsvinerot, turt, tyrihjel, skogstjerneblom, lundrapp, stornesle og tannrot. Nedover i lia flater terrenget ut, og her er det en noe spesiell utforming av rik, overrislet sumpskog med gran og bjørk. I bekkekjøfta løper en fjellvegg (skifrig, moderat rik) på nordsiden. Her er det frodig høgstaudegranskog og fuktig relativt rik bekkekant-vegetasjon på nordsiden, blåbærgranskog på sørsiden. Opp mot Jønnbu (utenfor lokaliteten) er det gjengrodd setermark; yngre gran- og bjørkeskog i mosaikk med små åpninger/engrester med triviell engflora. Skogen er middelaldrende til halvgammel aldersfase- og sein optimalfaseskog, i nord nokså ung og homogen, tidligere betydelig plukkhogst påvirket. Trærne er av midlere dimensjoner, biologisk gamle trær mangler, og det er relativt lite død ved (utelukkende i tidlige nedbrytningsstadier). Derimot inngår noen grove gamle seljer. Karplantefloraen er relativt rik, men stort sett med bare vanlige arter. Lokalt interessant er tannrot, som her går uvanlig høyt over havet, ikke minst med tanke på forekomst i fuktig, østvendt granskogsl. Særlig i bekkekjøfta er skogen fuktig, og her er mye skjegglav, men det ble ikke sett uvanlige arter (kun vanlige Bryoria spp. Og Usnea spp.). Bergveggen har et visst potensial for interessante arter (kanskje mest mht moser). Artsmangfoldet er samlet sett relativt ordinært, og potensialet for sjeldne/rødlistede/spesielle arter begrenset.

Artsmangfold

Påvirkning

Fremmede arter

Skjøtsel

Fri utvikling (ingen inngrep).

Landskap

Mangler

Totalareal

30 daa

Kilder

Navn	År	Tittel	Lenke	Kildetype
Hofton, T. H.				Feltundersøkelser

Dokumenter

Foto: Tom H. Hofton 2010.

Foto: Tom H. Hofton 2010.

Foto: Tom H. Hofton 2010.

Foto: Tom H. Hofton 2010.

Foto: Tom H. Hofton 2010.

Foto: Tom H. Hofton 2010.

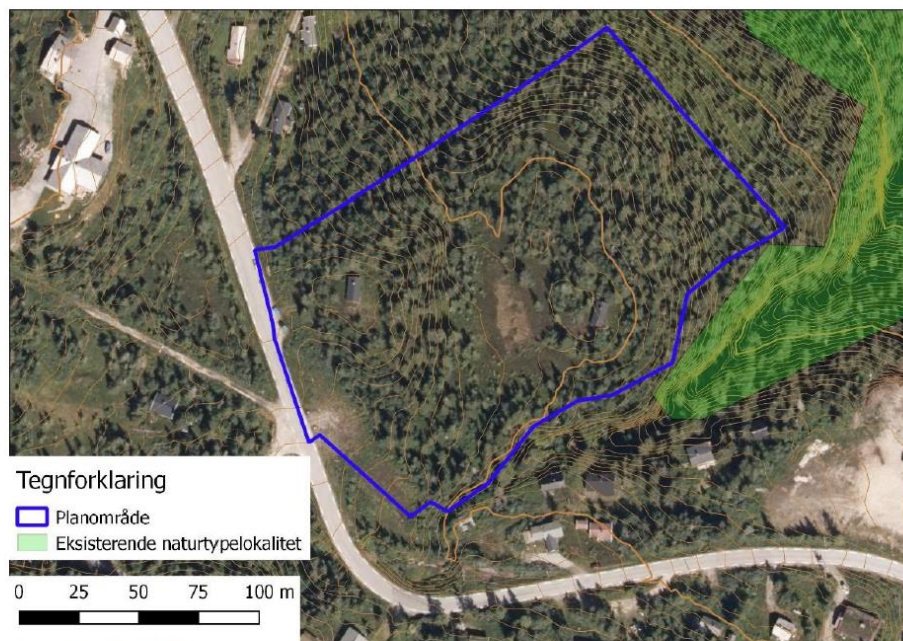
Med blikk for levende liv

Søndergaard Rickfelt AS
v/Stine Nyheim Folseraas
O.H.Holtasgate 29b
3678 Notodden

Bø, 23. november 2017

Biologisk vurdering i forbindelse med utarbeidelse av detaljregulering for område H9 på Lifjell i Bø kommune, Telemark.

BioFokus v/ John Gunnar Brynjulvsrud har 11.10.2017 foretatt en biologisk vurdering i forbindelse med utarbeidelse av detaljregulering for område H9 på Lifjell (Gnr/Bnr 9/111) i Bø kommune. Undersøkt område omfatter et område på ca. 21,3 daa øst for Lifjellvegen på nordsiden av Torillbekk (figur 1). Kartleggingen innebærer ettersøk av naturtyper etter DN-håndbok 13, samt fremmede arter og rødlistearter innen artsgruppene karplanter, moser, sopp og lav. Området anses som godt undersøkt. Data fra undersøkelsen legges inn i BioFokus' database, som er direkte knyttet opp mot Artskart.

Figur 1: Lifjell H9. Blå linje viser avgrensning av planområde, grønt polygon viser plassering eksisterende naturtypelokalitet.

Planområdet består i hovedsak av forholdsvis homogen grandominert skog som bærer preg av drift i lengre tid (figur 2). Tresammensetningen består av få og relativt unge aldersklasser, og død ved i grove dimensjoner eller sene nedbrytningsfaser er så å si fraværende. Skogtypen er fattig av type blåbær- og bærlyngskog hvor feltsjiktet er

Adresse: Forskningsparken
Gaustadalléen. 21
N-0349 OSLO

Faks: 22 60 44 27
Mobil: 99 55 02 57
Org.no. 982 132 924 MVA

Bankgiro: 1280.07.08603
E-mail: terje@biofokus.no
Web: www.biofokus.no

dominert av lite krevende arter som blåbær, røsslyng, stri kråkefot, storbjørnemose og grantorvmose. I tillegg til gran fins spredte forekomster av furu, selje, bjørk og rogn. Sentralt i området fins en liten fattig jordvannsmyr med et areal på ca. 0,5 daa. Vest for denne og skråningen mot Lifjellvegen er en hogstflate av nyere dato.

Ingen rødlistede arter ble påvist under feltarbeidet, og ingen rødlistede arter er registrert i eller i umiddelbar nærhet til området på Artskart.

Figur 2: Bildet til venstre viser et lite myrområde sentralt i planområdet. Bildet til høyre viser deler av Torillbekk med tilhørende skråning. Foto: J.G. Brynjulvsrud

I nærheten av planområdet er det avgrenset en naturtypelokalitet av typen Gammel barskog, vurdert som lokalt viktig – C-verdi (BN00085645). Denne er situert øst for planområdet og strekker seg opp Torillbekken sør for østre del av planområdet (figur 1).

Oppsummering

Det ble ikke registrert nye naturtyper i henhold til DN håndbok 13 fra Miljødirektoratet, og ingen rødlistede arter ble registrert under feltarbeidet.

Det er imidlertid viktig at en god margin (buffersone) blir opprettholdt mot eksisterende naturtypelokalitet slik at naturverdiene inne i lokaliteten blir ivarettatt under og etter en eventuell utbygging. Avgrensningen av planområdet slik det foreligger ser ut til å ivareta dette på en god måte, men forsiktighet bør utvises ved planområdets sørvestre del da avgrensningen til naturtypelokaliteten ligger forholdsvis nær planområdets avgrensning.

Vennlig hilsen
BioFokus

John Gunnar Brynjulvsrud
Økolog

Adresse: Forskningsparken
Gaustadalleen, 21
N-0349 OSLO

Faks: 22 60 44 27
Mobil: 99 55 02 57
Org.no. 982 132 924 MVA

Bankgiro: 1280.07.08603
E-mail: terje@biofokus.no
Web: www.biofokus.no